

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Nagy Péter és Gyollai János ügyvédek, valamint dr. Janitsáry Iván ügyvéd által képviselt **I. rendű, II. rendű, III. rendű, a IV. rendű, V. rendű, a VI. rendű, VII. rendű felpereseknek**, dr. Éles Tamás ügyvéd és dr. Fejes Gábor ügyvédek által képviselt **I. rendű**, dr. Burai-Kovács János ügyvéd által képviselt **II. rendű**, dr. Balogh Ákos és dr. Medveczki László ügyvédek **III. rendű alperesek** ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságnál 30.G.76.485/2000. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.371/2006/17. számú részítéletével elbírált perében az említett számú másodfokú határozat ellen az I. r. felperes felülvizsgálati és az I. r. alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán 2008. január 15-én tartott tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.371/2006/17. számú részítéletét a felülvizsgálattal érintett részében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati kérelmet a jogerős részítélet hatályon kívül helyező rendelkezéseit támadó - a konszolidációs kárigényre vonatkozó - részében hivatalból elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt egyetemlegesen az I. r. alperesnek 15,010.500 (Tizenötmillió-tízezer-ötszáz) forint, a II. és a III. r. alpereseknek fejenként 15,018.000 (Tizenötmillió-tizennyolcezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Állam viseli.

Ez ellen a részítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a cégbíróság a Rt-t (a továbbiakban: Bank) 1988. júliusban jegyezte be a cégjegyzékbe 2,229.500.000 Ft alaptőkével, amely alaptőke 1995.végére 16,450.390.000 Ft-ra emelkedett. A cégnyilvántartás adatai szerint 1994. május 11-étől 1997. július 11-éig a III. r. alperes, 1997. július 11-étől 1998. december 31-éig az I. r. alperes volt a Bank választott könyvvizsgálója.

A Bank és a III. r. alperes között 1995. szeptember 14-én létrejött megbízási szerződés szerint a III. r. alperes mint könyvvizsgáló feladata volt a Bank által készített konszolidált és nem konszolidált éves beszámoló magyar jogszabályok szerinti felülvizsgálata és hitelesítése. Az 1995. december 31-ei időpontra készült nem konszolidált éves beszámolóra a III. r. alperes 1996. február 20-án un. tiszta (korlátozás mentes) záradékot adott. 1996. júliusában és augusztusában az Állami Bankfelügyelet megbízásából a II. r. alperes helyszíni vizsgálatot végzett a Banknál. Az erről készült jelentésében számos hiányosságot jelzett és a könyvvizsgálattal kapcsolatos kritikáit is megfogalmazta. A jelentés alapján az Állami Bankfelügyelet a 324/1996. számú határozata értelmében köteles volt a Bank többek között a portfólió-rendezés során kialakult követelés állományt felülvizsgálni és a könyvvizsgáló erre vonatkozó jelentését a Felügyeletnek megküldeni.

A Bank 1997. január 14-én megbízta a II. r. alperest az 1996. évi nem konszolidált, valamint a konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatával. A II. r. alperes az 1996. december 31-ei beszámolóra korlátozott záradékot tartalmazó jelentést adott.

A III. r. alperes mint a Bank választott könyvvizsgálója a Bank 1996. december 31-ei nem konszolidált éves beszámolójára 1997. áprilisában korlátozás mentes könyvvizsgálói jelentést adott.

A Bank stabilizálásáról hozott 1040/1997.(IV.29.), illetve a 1074/1997.(VII.8.) Korm. határozatok alapján az állam 11,900.000.000 Ft összegű kezességvállalással, az Rt. pedig 10,730.000.000 Ft értékű vagyoncserével vállalt részt a Bank stabilizálásában. A Bank 1997. május 30-ai közgyűlésén döntött az alaptőke 7,104.000.000 Ft-tal történő felemeléséről. A tőkeemelésből az E Önkormányzat 2,500.000.000 Ft, a M P 200,000.000 Ft, a M V M Rt. pedig 2,000.000.000 Ft értékű részvényt jegyzett.

Az 1997. július 11-ei közgyűlésen az 1997. évre az I. r. alperest választották meg a Bank könyvvizsgálójává. Feladatát képezte a Bank éves beszámolóinak a vizsgálata, amelyet a magyar jogszabályok,

illetőleg a nemzetközi könyvvizsgálati sztenderdek (ISA) szerint kellett végeznie.

Az ÁPTF elnöke 1997. szeptember 2-án kötelezte a Bankot az 1997. évi első féléves auditált mérleg és eredménykimutatás benyújtására. Az 1997. június 30-ai mérleg és eredménykimutatás nemzetközi könyvvizsgálati sztenderdek szerinti könyvvizsgálatát az I. r. alperes végezte, és azt korlátozott záradékkal látta el.

Az I. r. alperes mint könyvvizsgáló a Bank 1997. december 31-ei nem konszolidált éves beszámolójáról 1998. április 9-én készített jelentést, amelyben figyelem felhívásokat tett.

A pénzügyminiszter 1998. március 25-ei előterjesztése után a kormány döntött a Bank stabilizálásában való újabb részvételről, az 1048/1998.(IV.8.) és az azt módosító 1057/1998.(V.6.) számú határozatával. A Bank 1998. április 10-ei közgyűlése határozott az alaptőke 20,000.000.000 Ft-tal történő felemeléséről, új részvények ázsíóval - 140 %-os árfolyamon - történő zárkörű kibocsátásával. Ebből a II., III. és VI. r. felperesek jegyezték meghatározott mennyiséget.

Az I. r. alperes 1998. május 10-én külön jelentést készített az ÁPTF részére, ebben hiányosságokat nem jelzett. Az ÁPTF megbízásából a perben nem álló K H Kft. 1998. június 8-a augusztus 10-e között felügyeleti vizsgálatot végzett a Banknál, amelynek során megállapította, hogy a Bank 1997. december 31-ei éves beszámolója számos, lényeges hibát tartalmaz. Az ÁPTF az 1998. július 31-én kelt 1426/1998. számú határozatával a Bankhoz felügyeleti biztost és helyszíni ellenőröket rendelt ki.

A Bank 1998. augusztus 7-ei közgyűlésén elfogadta az I. r. alperes által záradékolt 1997. december 31-ei konszolidált éves beszámolót, amely 9,740.000.000 Ft veszteséget mutatott ki. Majd 1998. augusztus 13-án megbízta az I. r. alperest az 1998. július 31-ei mérleg könyvvizsgálatával és hitelesítésével, amelyre az I. r. alperes 1998. október 19-én elutasító záradékot adott és kezdeményezte a Bank közgyűlésének összehívását. A Bank önrevíziót végzett 1997. évre vonatkozóan és elkészítette az 1997. december 31-ei éves beszámoló módosítását, amelyre az I. r. alperes elutasító záradékot vezetett és visszavonta az 1997. évi éves beszámolóhoz korábban adott hitelesítési záradékot.

A Kormány az 1155/1998.(XII.9.) számú határozatával ismételten döntött a Bank konszolidációjában való állami részvételről. Ezt követően a Bank 1998. december 30-ai közgyűlése az 53/1998.(XII.30.) sz. határozatával a Bank alaptőkéjét 42,125.260.000 Ft-ról 21,062.630 Ft-ra; a részvények névértékét pedig 10.000 Ft/db-ról 5 Ft/db-ra szállította le. Az 57/1998.(XII.31) sz. határozatával döntött a közgyűlés az alaptőke 20,021.062.000 Ft-ra történő felemeléséről, 2,000.000 db 10.000

Ft/db névértékű, névre szóló törzsrészcvény 760 %-os árfolyamon zártkörűen történő forgalomba hozataláról. A 2,000.000 db részvényből az I. r. alperes 1,736.843 db-ot, a II. r. alperes 263.157 db-ot jegyzett. Az I. r. alperes 132,000.000.000 Ft-ot, a II. r. alperes 20,000.000.000 Ft-ot teljesített.

A felperesek a keresetükben kártérítés címén összesen 171,015.951.832 Ft tőke, ennek 1998. december 30-ától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és a költségek megfizetésére kérték az alpereseket egyetemlegesen kötelezni. Az őket ért kárként egyrészt a Bank alaptőkéjének és ezáltal a részvények névértékének 1998. december 30-ai 10.000 Ft/db-ról 5 Ft/db-ra történő leszállításából eredő értékvesztésben, másrészt - az I. és II. r. felperesek - az 1998. december 31-ei tőkeemelésben való részvételük kapcsán vállalt fizetési kötelezettség és az általuk átvett részvények névértéke közötti különbözet összegében határozták meg. A keresetük jogalapjaként az I. és III. r. alperesekkel szemben a Ptk. 318. §-át, a 339. §-ának (1) bekezdését, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 41. §-ának (2) bekezdését, a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény 73. §-ának (2) bekezdését, a 74. §-ának (1) és (2) bekezdését, a 46/1992.(III.13.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) és (2) bekezdését; az I. r. alperessel szemben továbbá az 1997. évi LV. törvény (Ktv.) 12. §-ának (1) bekezdését; a II. r. alperessel szemben a Ptk. 318. §-án és 339. §-án túl a 700., 1004., 1006. és 1007. témaszámú ISA előírások megsértésére hivatkoztak.

A III. r. alperes felróható magatartását abban jelölték meg, hogy elmulasztotta vizsgálni és értékelni a Bank hitel minősítését, a szükséges céltartalék megképzését, elmulasztotta a Bankfelügyelettel és a társaság Felügyelő Bizottságával szembeni tájékoztatási kötelezettségét, valamint a közgyűlés összehívását. A II. r. alperes vonatkozásában előadták, hogy nevezett szerződésszegő módon járt el a Bank 1996. évi nem konszolidált éves beszámolójának könyvvizsgálata során.

Az I. r. alperes vonatkozásában arra hivatkoztak, hogy az 1997. június 30-ai mérleg és eredménykimutatás, és az 1997. december 31-ei éves beszámoló, valamint önrevíziójának vizsgálata során elmulasztotta megvizsgálni és értékelni a Banknál a prudens működés szabályainak betartását. Elmulasztotta a Bankfelügyelettel és a Bank Felügyelő Bizottságával szembeni tájékoztatási kötelezettségét, valamint a Bank által készített beszámoló súlyos hibáinak feltárását.

A kár és az alperesek magatartása között okozati összefüggést abban jelölték meg, hogy a felperesek az alperesek által záradékolt éves beszámolók adataiban bízva abban a téves feltevésben szereztek a

Bankban részvényeket, illetőleg döntöttek a részvények megtartásáról, hogy a Bank privatizációja, tőzsdei bevezetése megvalósítható, és a Bank legfeljebb csak kisebb veszteséget fog elszenvedni.

Az I. és II. r. felperesek még arra is hivatkoztak, hogy a beszámolók adatai alapján döntöttek a tőkeemelésben való részvételükről, amelyből szükségszerűen következett a konszolidáció továbbvitele.

Előadták, hogy az alperesek közösen, egymás tevékenységéről tudva, és egymás tevékenységéhez kapcsolódóan okozták a kárt, mulasztásaikkal hozzájárultak a veszteségek halmozódásához és ezen keresztül a részvények és az állam kárának a növekedéséhez, ezért az alaptőke leszállítása következtében a részvények vételárának öt forintra való csökkenése miatt, illetve a konszolidációval összefüggésben okozott kárt egyetemlegesen kötelesek megtéríteni.

A kárösszegezéséről vonatkozásában előadták, hogy a 171,015.951.832 Ft-on belül a részvények névértékének csökkentése miatt a korábbi és az új névérték közötti különbözetet, ezen túl az I. és a II. r. felperest az 1998. decemberi bankkonszolidációban való részvétel miatt érte károsodás. Az egyes alpereseket ért kár összegét a keresetlevél 36. és 37. számú mellékleteként csatolt táblázatokban határozták meg. A II-VII. r. felperesek a követeléseiket az I. r. felperesre engedményezték. A II. és III. r. alperesek nevezettek perből való elbocsátásához nem járultak hozzá.

Az alperesek érdemben a kereset elutasítását kérték. Vitatták a kereset jogalapját és annak összegezését is. Valamennyien azzal védekeztek, hogy a Gt. 51. §-ának (5) bekezdésére és a Gt-nek a Ptk-hoz képest speciálisnak minősülő rendelkezéseire tekintettel a felperesek mint részvényesek a saját nevükben nem jogosultak kártérítési kereset előterjesztésére a könyvvizsgálókkal szemben, nincs perbeli legitimációjuk.

Hivatkoztak arra, hogy a bank konszolidáció jogszabályi rendelkezésekkel, a Kormány határozataival, azaz közjogi aktusokkal valósult meg, az állam közhatalomként döntött a konszolidációról. E jogviszonyok kívül esnek a Ptk. 1. §-ának (1) bekezdésében írt polgári jogi jogviszonyok körén. Közjogi aktusból eredő kár polgári jogi kártérítésként nem érvényesíthető.

Előadták, hogy a kereset a Ptk. 339. §-ában írt feltételek hiányában is alaptalan. Részükről nem történt jogellenes magatartás, a könyvvizsgálat során mindenben eleget tettek a jogszabályok rendelkezésének. A II. r. alperes előadta, hogy nem volt választott könyvvizsgálója a Banknak, eseti megbízás alapján végezte a tevékenységét.

Valamennyien vitatták, hogy a részvények névértékének leszállítása, illetőleg az alaptőke emelésével kapcsolatos változás polgári jogi

értelemben kárnak minősülne. Végül vitatták a közös károkozást és az egyetemleges felelősségüket is.

A felperesek azzal érveltek, hogy a Bank részvényesei, illetőleg a tőkeemeléssel részvényesi pozícióba került szervezetek a Bank kárát megtérítették, így ténylegesen ők maguk a károsultak, a jelen perben az általuk elszenvedett kárt érvényesítik. Az I-II. r. felperesek kárának számottevő hányada pedig nem részvényesi minőségükből, hanem a konszolidációban betöltött szerepükből adódik. A részvények névértékének leszállítása a Bank közgyűlésének határozatával valósult meg ugyanúgy, ahogy a tőkeemelés is, ami nem tekinthető közjogi aktusnak.

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság a 30.G.76.485/2000/76. számú közbenső-és részítéletében megállapította, hogy a felpereseket ért kárért az I. r. alperes és az I. r. felperes egymás közötti $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban felelősek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg a II. és a III. r. alpereseknek egyetemleges és fejenként 400,000.000 - 400,000.000 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a Bankot ért vagyonvesztés kihatott a részvényesekre is, ezért a felperesek az igényüket az alperesekkel szemben a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján érvényesíthetik. Az I. és a III. r. alperesek a Banknak cégjegyzékbe bejegyzett könyvvizsgálói voltak, ezért a felperesek az őket közvetve ért kár megtérítése érdekében velük szemben felléphetnek. A II. r. alperes az első vizsgálatra a szerződést a Bankfelügyelettel kötötte meg, vele szemben a felperesek erre a jelentésre kártérítést nem alapíthatnak. A II. r. alperest a Gt. szerinti felelősség sem terhelte, mivel nem volt könyvvizsgálója a Banknak. Alaptalannak találta a III. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet is.

Az I. r. alperes kárfelelősségét illetően azonban megállapította, hogy nevezett mind a számviteli törvény, mind pedig a könyvvizsgálatra vonatkozó nemzetközi sztenderdek rendelkezéseit megszegte, ezért kártérítési felelősség terheli. Azonban az I. r. felperes és az I. r. alperes között kármegosztást alkalmazott, annak mértékét 50 - 50 %-ban állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesek, valamint az I. r. alperes fellebbezése folytán hozott 16.Gf.40.371/2006/17. számú részítéletében az elsőfokú bíróság rész-és közbenső ítéletének közbenső ítéleti rendelkezését hatályon kívül helyezte, részítéleti rendelkezést ítéletnek tekintette és azt a részvények névérték csökkenéséből eredő kárigény vonatkozásában - a perköltségre is kiterjedően - részben megváltoztatta és a keresetet e körben az I. r. alperessel szemben is elutasította. A konszolidációs kárigény tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte

és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elbírált rész tekintetében kötelezte a felpereseket a II. és a III. r. alpereseknek fejenként 76,050.000 - 76,050.000 Ft első- és másodfokú együttes részperköltség egyetemleges megfizetésére; kötelezte az I. r. felperest - úgyis mint - a II-VII. r. felperesek jogutódját, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 77,175.000 Ft első- és másodfokú együttes részperköltséget. Rendelkezett az elbírált rész tekintetében a le nem rótt kereseti, valamint fellebbezési eljárási részilletékek megfizetéséről.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felek másodfokú részperköltségét és az I. r. felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási részilleték összegét csupán megállapította.

A keresetet illetően megállapította, hogy a felperesek kétféle elemből álló kárigényt érvényesítettek, egyrészt a részvények névértékének csökkenésében megnyilvánuló vagyonvesztést, másrészt - az I. és II. r. felperesek - a Bank konszolidációjában 1998. decemberében való részvételük miatt bekövetkezett kárukat. A másodfokú bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban, hogy a felperesek mint részvényesek a Ptk. 339. §-a alapján a saját vagyonukban bekövetkezett értékcsökkenést az alperesekkel szemben perben érvényesíthetik, tehát a perbeli legitimációjuk hiányára történő alperesi hivatkozás alaptalan.

A névérték csökkenésben megnyilvánuló vagyonvesztés vonatkozásában a Gt. 175., 223., 267. §-ait, valamint a Ptk. 339. §, 355. § (4) bekezdés rendelkezéseit értelmezve és összevetve arra a jogi következtetésre jutott, hogy az alaptőke leszállítás, részvény-névértékcsökkentés a keresetben írt módon nem csökkentette a felperes részvényesek "magánvagyonát". Kifejtette, hogy a részvényesnek az alaptőkéhez való hozzájárulása kikerül a részvényes magánvagyonából és ennek tulajdonjogát a társaság szerzi meg. A hozzájárulás ellenében részvényesi jogviszony keletkezik, amelynek igazolására a részvényes részvényt kap. A részvényen feltüntetésre került névérték azt tanúsítja, hogy a részvényes az alaptőkéhez milyen értékű vagyoni hozzájárulást teljesített, meghatározza a részvényesi jogok (vagyoni és nem vagyoni jogosultságok) gyakorlásának az alaptőkére vetített arányát. A részvényesi jogoknak azonban névértéke nincs, csak forgalmi értéke van, a részvénnel - a névérték feltüntetésével - a társaság tulajdonába adott vagyonrész nem száll vissza a részvényesre, így a részvényes magánvagyonának nem képezi részét a társaság vagyona. Nem kétséges, hogy a társaság vagyoni helyzete kihat a részvényhez kapcsolódó vagyoni jogokra, a részvény által megtestesített részvényesi jogok forgalmi értékére. Önmagában azonban az alaptőke és ezzel együtt a részvények névértéke 1998. december 30-ai leszállítása a felperesek vagyonában értékcsökkenést és ezáltal kárt nem okozott. Vagyoni értékcsökkenés - kár - hiányában az I. r.

alperesnek a névértékcsökkenéssel kapcsolatos kárfelelőssége sem állapítható meg. A keresetet ezért evonatkozásban az I. r. alperessel szemben is elutasította, míg a további, az 1998. decemberi tőkeemeléssel kapcsolatos konszolidációs kár vonatkozásában az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A jogerős részítélet ellen a I. r.felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság rész-és közbenső ítéletének megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását; másodsorban a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének helybenhagyását "illetve részbeni megváltoztatását"; harmadsorban mindkét fokú döntés hatályos kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett anyagi jogszabálysértést a Ptk. 339. §-ának, 355. §-a (4) bekezdésének és 233. §-ának, az 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 42. §-a (1) bekezdésének, a 75. §-a (1) bekezdésének, 176. §-a (1) bekezdésének, 179. §-a (1) bekezdésének és a 194. §-a (1) bekezdésének; eljárási szabálysértésként pedig a Pp. 3. §-a (5) bekezdésének, 206. §-a (1) bekezdésének és 221. §-a (1) bekezdésének, továbbá a Pp. 2. §-a (1) és (2) bekezdésének, a 239. §-a és 213. § (1) bekezdésének megsértésében jelölte meg. Előadta, hogy a másodfokú ítélet számos megállapítása iratellenes, hiányos, valamint okszerűtlen mérlegelések következtetéseit tartalmazza.

Sérelmezte annak megállapítását, "hogy a részvény nem tartozik a részvényes vagyonába"; hogy a kényszerű alaptőke-leszállítás következtében előállt részvény-névértékcsökkentés nem csökkenti a részvényes magánvagyonát következésképpen polgári jogi értelemben nem okoz kárt a részvényes magánvagyonában.

Jogi álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon értelmezte, alkalmazta a vagyon, a kár, a vagyoni hátrány, a részvény, a névérték és a részvényes fogalmakat és mindezekből hibásan következtetett a kár hiányára. Állította, hogy az alperesek a könyvvizsgálókra vonatkozó jogszabályok és alkalmazandó szakmai szokványok megsértésével nem, vagy késedelmesen, illetőleg tévesen értesítették a Bank részvényeseit, az Állami Bankfelügyeletet a Bank folyamatos veszteséges működéséről, a vagyonvesztéséről. Ez a veszteség és vagyonvesztés kárnak tekintendő, amely kár nem csak a társaság, hanem annak tagjai (részvényesei) vagyonában is kimutatható.

A vagyon valamely személy vagyonérdekű jogainak és vagyoni érdekű kötelezettségeinek az összességét jelenti. Semmi nem indokolja, hogy a személyek tulajdonában álló részvényeket a vagyon fogalmából

kirekesszék. A részvények a részvényes vagyont képezik és mint ilyenek értékkel bírnak. A társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulás vagyoni elemként a részvényes vagyonában is megjelenik. Ha a részvény névértékét a vagyonvesztése miatt lecsökkentik, az vagyoni veszteségnek - kárnak - minősül a részvényes vagyonában is.

Állította, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a részvény névértékét. A névérték azt fejezi ki, hogy az adott részvény kibocsátása ellenében az első tulajdonos milyen összeggel járult hozzá a részvénytársaság alaptőkéjéhez, avagy a társaság alaptőkének felüli vagyonából történő tőkeemelés során milyen összeg jutott a tőkeemelésből az adott részvényre. A névértéknek van értékmérő és vagyont kifejező funkciója is. A számviteli törvény 34. §-ának (3) bekezdése szerint a részvény névértéke a részvényes vagyoni befektetésének mutatója, amelyet a részvényes nyilvántartásaiban - könyveiben - fel kell tüntetni a jogszabályban meghatározott módon. Ha a részvénytársaság vagyona csökken ennek az alaptőke nagyságában is meg kell jelennie. Az alaptőke leszállítása bizonyos esetekben kötelező, ez a csökkenés a számviteli törvény 39. §-ának (3) bekezdése szerint értékvesztésként a részvényes könyveiben is megjelenik. Tehát a részvényhez kapcsolódó jognak - a másodfokú bíróság megállapításával ellentétben - van névértéke, mégpedig jogszabályi szinten, kogens jelleggel megfogalmazva.

Jogsértéssel állapította meg ezért a másodfokú bíróság, hogy a társaság vagyonvesztése a részvényes magánvagyonára nincs kihatással. Mivel a tízezer forintnyi névértéket öt forintra kellett csökkenteni, ez a jogi aktus a vagyonvesztést szimbolikusan, tárgyilagosan és összecszerően is hitelesen kifejezi és megmutatja.

A könyvvizsgálók felelősségével kapcsolatban kifejtette, hogy a 46/1992. (III.13.) Korm. rendelet, a számviteli törvény (1991. évi XVIII. törvény) 73. §-ának (1) és (2) bekezdés, valamint 74. §-ának (1) és (3) bekezdése rendelkezik a könyvvizsgálók feladatairól és kötelezettségeiről. A könyvvizsgáló a hivatkozott jogszabályhelyek szerint a társaság megbízása alapján, de nem csak a társaság részére végzi a tevékenységét. A könyvvizsgáló nyilatkozata (hitelesítése) nem csak a megbízóval szemben bír jogi kötőerővel, hanem mindazokkal szemben, akik erre kellő körültekintéssel, jó hiszemmel és alappal támaszkodnak a társasággal való viszonyuk kapcsán és akiknek a személyével a könyvvizsgálónak is számolnia kellett. A könyvvizsgálatra vonatkozó szabályok megsértésével összefüggésben mindezen személyek vagyonában bekövetkezhet károsodás, amelyet a könyvvizsgálóval szemben érvényesíthetnek.

Felülvizsgálati ellenkérelmében mindhárom alperes a felperesek felülvizsgálati kérelmének hivatalbóli elutasítását kérte abban a részében, amely a részítéletnek az első fokú döntést hatályon kívül

helyező rendelkezése ellen irányul. Egyebekben a másodfokú részítélet hatályban tartását kérték. Az I. r. alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős részítélet indokolása ellen arra hivatkozással, hogy a másodfokú bíróságnak a felperesek keresetét már perbeli legitimációjuk hiányában kellett volna utasítania. Előadta, hogy a felperesek az eljárás során nem állították, hogy a káruk a tulajdonukba került részvények forgalmi értékcsökkenéséből keletkezett volna. Az volt az eljárás tárgya, hogy a részvények névértékének leszállítása önmagában okozott-e kárt a felperesek magánvagyonában, azaz a névérték lecsökkentése a felperesek magánvagyonára szempontjából kárnak minősül-e. Az I. r. alperes jogi álláspontja szerint a felperesek magánvagyonában kár a névérték leszállítása következtében nem keletkezett, a vagyonvesztés miatti kár a társaságot érte. A részvényesek állítólagos kára csak a társaság vagyonvesztésének a "levetülése" a részvények forgalmi értékére. A felperesek az eljárás folyamán nem bizonyították, hogy a káruk független lenne a Bank vagyonvesztésétől, a perbe hozott veszteséget viszont a részvényesek csak a Gt. 51. §-a (5) bekezdésének a keretei között érvényesíthetik. A Ptk. 339. §-a nem alkalmazható a Gt. 51. §-a (5) bekezdésének megkerülésére. Az ilyen közvetett igényérvényesítés valójában egyenértékű lenne a részvényesi hozzájárulás visszakövetelésével, ha a társaság helyett a részvényes jutna közvetlenül kártérítéshez.

A II. és a III. r. alperesek ellenkérelmükben kifejtették, hogy a másodfokú bíróság helyesen tett különbséget a részvény névértéke és forgalmi értéke között. A jelen per tárgya az volt, hogy a társasági vagyonsökkenése mennyiben hat ki az azt megtestesítő részvény névértékére, továbbá, hogy a névérték csökkenés mennyiben hat ki a részvényes magánvagyonának alakulására. A névérték csökkenése nem jelenti egyúttal a piaci érték lineáris csökkenését. A felperesek mind ez ideig nem mutatták ki, hogy a részvények eladása során szenvedtek-e árfolyam veszteséget és ha igen, milyen mértékűt. Forgalmi érték csökkenéséből eredő kárt nem is érvényesítettek. A II. r. alperes arra is hivatkozott, hogy az I. r. felperes felülvizsgálati kérelme - egységes pertársaság hiányában - nem minősül a többi felperes által előterjesztett kérelemnek.

Az I. r. felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmére vonatkozóan előadta, hogy a keresetét a Ptk. 339. §-ára alapította, márpedig az e jogszabályhelyre alapított kártérítési igénynél a perbeli legitimáció nem előkérdés. Ha van kár, úgy a perbeli legitimáció is megállapítható. E kérdésben sem az első, sem a másodfokú bíróság jogszabálysértést nem követett el. A Fővárosi Ítéltábla az anyagi jogi jogsértéseket a kár mesterséges kettébontásával és annak megállapításával követte el, hogy kimondta miszerint az alaptőke leszállítás (és a részvény névérték-csökkentés) a felperesek mint

részvényesek részére nem okozhatott kárt. A Fővárosi Ítéltábla önkényesen szétválasztotta a kárigényt alaptőke leszállításból és konszolidációból eredő károkra. Ennek a kérdésnek kizárólag a kár keletkezésének mikéntje, vagy számszerűsége tekintetében van jelentősége, de a felperesek vagyonában beállott veszteséget és annak eredetét - a bank vagyonvesztését - nem érinti. Az I. r. felperesi álláspont szerint a kár a felperesek vagyonának csökkenésében áll, amelyet a bank vagyonának csökkenése - elvesztése - miatt szenvedtek el. Ha az alaptőke elvesz, a juttatott vagyoni hozzájárulás is odavész, így a vagyoncsökkenés minimuma számszerűsíthető. Az alaptőke leszállítás jogszabályi kötelezettsége volt a társaságnak, a tőkeleszállítás célja a veszteség rendezése volt, a vagyon elvesztésének kötelező dokumentálása. Ennek következtében a bank részvényesei elvesztették legalább ugyanilyen arányban a részvényeik értékét. Az őket ért kár részvényenként minimum a névérték-csökkenés mértékében mutatkozott meg. A másodfokú bíróság azonban a kár fogalmát nem egységesen vagyoncsökkenésként értelmezte. Tévesen alkalmazta a Gt. 176. §-ának (1) bekezdését is, amikor névérték-csökkenésből következtetett az alaptőke csökkentésére, holott a vagyonvesztés az alaptőke elvesztésében nyilvánult meg és ennek a következménye volt a részvények névértékének csökkentése és nem fordítva.

Az újabb beadványában arra hivatkozott, hogy a felperesek a részvények névértékének csökkenésében megnyilvánuló kárigényt soha nem érvényesítették, ezért a másodfokú bíróság az e kérdésben hozott döntésével megsértette a Pp. 3. §-ának (2) bekezdését is.

-.-.-

Sem a felülvizsgálati, sem a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felperesek által felhozott jogsértéseket nem találta megállapíthatónak. A másodfokú bíróság részítélete, amely a felperesek kereseti kérelmeinek egy részéről érdemben határozott, pontosan tartalmazta a felperesek keresetének ismertetését. E szerint a felperesek a keresetükben azt adták elő, hogy az alaptőke leszállítása következtében a részvények 5 Ft névértékre történő csökkentése miatt károsodtak. Kárként (veszteségként) a tulajdonukban lévő a részvények névértékének az alaptőke leszállítása előtti, illetve leszállítása utáni különbségét jelölték meg (másodfokú ítélet 10-11. oldal).

Mindezekből az következik, hogy a részvényesek vagyonában beálló csökkenés mértéke egyenlő a részvénytársaság alaptőkéjének csökkenésével, ezért kártérítés jogcímén az alpereseknek ezt az összeget kell megfizetniük. Mivel a kárt számítás útján határozták meg, a felperesek ebben a körben bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő. Ezt az első fokú eljárásban 13. sorszám alatt benyújtott válasziratuk 3.5. pontjában meg is erősítették. Bizonyítási indítványuk csak a konszolidációval kapcsolatos elszenvedett kár összetevőire, illetve összegére vonatkozott.

A felülvizsgálati kérelmükben a felperesek nem vitatták, hogy a másodfokú részítélet helyesen tartalmazza a kereseti kérelmüket, valamint azt sem, hogy azt tartalmának megfelelően vette figyelembe és bírálta el a másodfokú bíróság. A Pp. 3. §-a (2) bekezdésének megsértésére csak a 2008. január 8-ai beadványukban hivatkoztak. Az iratokból megállapítható, hogy a felperesek a jogerős ítéletet a tértivevény tanúsága szerint 2007. május 5-én vették át. A felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló, a Pp. 272. §-ának (1) bekezdésében írt 60 napos határidő 2007. július 6-án eltelt, így a felperesek által 2008. január 8-án előadott újabb jogszabálysértést - a Pp. 272. §-ának (2) és 273. §-ának (5) bekezdésére figyelemmel - a felülvizsgálati kérelem elbírálása során figyelembe venni nem lehetett.

A másodfokú bíróság tehát jogerős részítéletében az előterjesztett kereseti kérelemről döntött, amikor azt állapította meg, hogy a részvény névértékének a csökkentése a keresetben írt módon nem csökkentette a részvényesek magánvagyonát. A másodfokú ítélet - ellentétben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal - nem mondta ki, hogy a részvény nem tartozik a felperesek magánvagyonába, sőt az ítélet kifejezetten tartalmazta azt a megállapítást, hogy a társaság vagyoni helyzete kihat a részvényesi jogviszony forgalmi értékére. Mivel a keresetben érvényesített kár a társaság alaptőkéjét kitevő részvények névértéke csökkenésében került megjelölésre, ezért mondta ki a másodfokú bíróság, hogy az alaptőkéhez való hozzájárulás ellenében kapott részvényen a - névérték feltüntetésével - a társaság tulajdonába adott vagyon már nem képezi a részvényes magánvagyonát. A részvényes a vagyoni hozzájárulás ellenében tagsági jogokat szerez, amelyeknek viszont nincs névértékük, csupán forgalmi értékkel bírnak.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a vagyon, a vagyonvesztés és a részvény fogalmát helyesen definiálták, kivéve azt az álláspontot, hogy a névértékcsökkentés a részvényes vagyonvesztését összecszerűen is hitelesen kifejezi. A keresetükben, a részvények névértékcsökkentésben megjelölt vagyonvesztés nem állt adekvát viszonyban a felülvizsgálati

kérelemben kifejtett károsodás fogalmával. A kár jogi fogalmát a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése határozza meg. E szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A felperesek a keresetükben azt állították, hogy vagyonukban a részvények névértékcsökkenése folytán azonos mértékű értékcsökkenés keletkezett, tehát a befektetésüket szinte teljes egészében elveszítették. A befektetésnek, a vagyoni betétnek a részleges "elvesztése" azonban nem jelentkezhett kárként a részvényes magánvagyonában, mert a vagyoni befektetés már a részvénytársaság vagyonába ment át. A Bank a tőkéjét a tagsági jogokat megtestesítő részvény (értékpapír) kibocsátásával gyűjtötte. Az alapításakor hatályban volt 1988. évi VI. törvény (régí Gt.) 252. §-ának (3) bekezdése szerint már az alapítási tervzetben meg kellett jelölni többek között az alaptőke-tervezett nagyságát, a részvények névértékét, számát, típusát, és mindezeket a régi Gt. 261. §-ának (1) bekezdése szerint az alapszabálynak is tartalmaznia kellett. A részvényes a Gt. 195. §-a szerint az alaptőke teljes befizetése után igényelheti a neki járó tagsági jogokat megtestesítő részvény kiadását. A jelen eljárásban még irányadó 1996. évi CXI. törvény 3. § (2) bekezdés 43. pontja szerint a tagsági jogokat megtestesítő értékpapír; minden olyan értékpapír, amelyekben a kibocsátó meghatározott pénzösszeg, illetve a pénzben meghatározott nem pénzbeli vagyoni érték tulajdonba vételét elismerve arra kötelezi magát, hogy az értékpapír birtokosának meghatározott vagyoni és egyéb jogokat biztosít. A részvény névértéke tehát a fentiek tükrében a részvényesek minimális vagyoni hozzájárulásának az összegét jelzi, azaz jelzőszám és nem valóságos értékmérő. A részvény által megtestesített jogok arányaikban a névértékhez igazodnak ugyan, de vagyoni értékük nem azonos a névértékkel. Az alaptőke leszállítása során a részvények és az alaptőke közötti egyensúlyt kell megteremteni, amely egyensúlyteremtés a perbeli esetben akként történt, hogy a részvények névértékét csökkentették (lebélyegezték). A részvények névértékének csökkentésével azonban a tagsági jogok aránya nem változott, a részvényesi pozíció változatlan maradt. Mindezekből az következik, hogy a részvény névértéke nem mutatja a felperesek vagyonába tartozó jogok tényleges értékét, így önmagában a névérték csökkentésével nem mérhető a részvény értékének, a részvényes magánvagyonának csökkenése sem.

A részvény kibocsátásával a részvény névértéke (befektetés) a társaság tulajdonába kerül, a részvény mint értékpapír a részvényes tag tulajdonává, vagyonává válik és ez lehetőséget biztosít a benne megtestesülő jogok mobilizálására. A részvény mint ingó dolog,

értékét a forgalmi értéke adja. A részvényes elidegenítheti, avagy biztosítékkul lekötheti, de a kockázat körébe tartozik, hogy elidegenítésével hozzájuthat-e a befektetéséhez vagy annak egy részéhez.

A részvény a piaci forgalomban forgalmi értéken, a tőzsdei forgalomban árfolyam-értéken vesz részt és ezeken az értékeken van jelen a részvényes magánvagyonában is. A részvények forgalmi értékére nyilvánvalóan kihatása van a társaság vagyoni helyzetének, de ettől független egyéb tényezők, a piac aktuális helyzete, a részvénytársasággal kapcsolatos jövőbeli várakozások stb. is befolyásolhatják. Más perekben így a Legfelsőbb Bíróság előtt a Gfv.IX.30.214/2005. szám alatt, illetőleg a Fővárosi Bíróság előtt G.75.722/1999. szám alatt folyamatban volt perben az I. r. felperes maga hivatkozott arra, hogy a bank tőkeemeléséről szóló beszámolók és a sötét helyzetértékelés ellenére 1998. végéig a perbeli részvények 95., illetve 140 %-os árfolyamon is kerültek forgalomba. Akár a tőzsdei forgalomban, akár tőzsdei forgalmon kívül kerül a részvény átruházásra, annak forgalmi értéke adott időpontban számszerűsíthető. A Tőkepiac című lapban az OTC piacon (tőzsdén kívül) forgalmazott részvények minimális, illetve maximális eladási árait rendszeresen közzéteszik. E lapban a Bank részvényeire vonatkozó üzletkötési adatok is szerepelnek. A részvényes vagyonában akkor következik be változás, ha részvényeinek forgalmi értéke megváltozik. Nincs kizárva, hogy a részvény a piaci forgalomban névértéken cserél gazdát, de ez nem változtat azon a körülményen, hogy értékét a forgalmi értéke adja. A károsodás (veszteség) a vagyonsökkenés tehát nem a vagyonba tartozó részvény névértékének csökkenésével mérhető, hanem a részvénynek a társaság vagyonsökkenése előtti és a vagyonsökkenés után kimutatható forgalmi értékével. A részvények a felperesek tulajdonában maradtak és azok 5 Ft/db névértéke később sem változott. A kár azonban nem pillanatnyi jelenség, hanem huzamos állapot. A tőke leszállításával egyidejűleg a részvénytársaságnál a tőkeemelésre is sor került, 760 %-os kibocsátási értéken kelt el 2,000.000 db részvény, amely nemcsak a társaság alaptőkéjét, hanem a társaság teljes saját vagyonát érintette, ennek következtében a részvény forgalmi értékének is változnia kellett. Azt a perben a felperesek sem állították, hogy a tőkeemelést követően a részvények forgalmi értéke azonos maradt volna az 5 Ft/db-os névértékkal. Időközben a felperesek részéről megtörtént a részvények átruházása arra vonatkozóan, hogy ezek milyen értéken keltek el, a perben adat nem merült fel. A részvényesek magánvagyonában beállott értékcsökkenés csak a részvények forgalmi értékében bekövetkező változással lenne mérhető. A vagyonsökkenést illetően annak nincs jogi jelentősége, hogy a könyvvitel szabályai szerint miként kell a gazdálkodó szervezeteknek a részvények értékvesztését nyilvántartaniuk, tehát, hogy mi a részvények könyv szerinti értéke. A másodfokú bíróságnak

a kereset alapján tehát abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesek által megjelölt károsodás keletkezhetett-e úgy és olyan mértékben, ahogyan azt a felperesek a keresetükben állították. Ennek eldöntése során a másodfokú bíróság jogszabálysértést nem követett el.

Nem volt alapos az I. r. alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme sem.

A Pp. 3. §-ának (1) bekezdése szerint a keresetet jogszabály eltérő rendelkezése hiányában csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő, illetőleg vannak olyan pertípusok, amelyekre nézve a törvény kifejezetten megállapítja a keresetindításra jogosult személyek körét. A felperesek a keresetüket arra alapították, hogy az alperesek jogellenes magatartása a saját vagyonukban is kárt okozott, ezért a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint kártérítési felelősséggel tartozik. A károkozás mint jogi tény deliktuális kötelmet hoz létre a károkozó és a károsult között, ezért a felpereseket nem lehet úgy tekinteni mint akik a vitában jogilag nem érdekeltek. A keresetet tehát érdemben a kártérítési felelősség Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében írt feltételeinek vizsgálatával kellett elbírálni.

A Gt. 51. §-ának (5) bekezdéséből nem vonható olyan következtetés, hogy a társaság tagja saját nevében a saját vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés miatt ne indíthatna kártérítési pert a károkozóval szemben. Az említett rendelkezés a Gt-ben a kisebbségi jogok között nyert elhelyezést, és ebből csak az következik, hogy a tag a saját nevében a társaságot megillető igényt nem érvényesíthet. Az 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 29. §-ának (1) bekezdése a vezető tisztségviselők, illetőleg az ügyvezetés vonatkozásában mondja ki, hogy a társaságnak okozott kárért a társasággal szemben a polgári jog szabályai szerint felelnek; illetőleg a (3) bekezdés szerint a társaság felelős azért a kárért, amelyet vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott. A részvénytársaság vezető tisztségviselőinek körét a Gt. 21. §-ának (3) bekezdése határozza meg, a hivatkozott jogszabályhely olyan rendelkezést nem tartalmaz, hogy a részvénytársaság könyvvizsgálója a társaság vezető tisztségviselője volna. A könyvvizsgáló helyzetét a Gt. a gazdasági társaság törvényes működésének biztosítékeként szabályozza, aki a feladatait megbízási, azaz szerződéses jogviszonyban látja el. A könyvvizsgáló szerepe azonban túlmutat a kötelmi jogviszony keretein. Működéséhez közbizalom fűződik a társaság által készített beszámoló valódisága

és jogszabályszerűsége tekintetében. Az általa készített jelentés tartalmától nemcsak a társaság, hanem a részvényesek befektetései, illetőleg a részvények megtartása vagy eladása körében hozandó döntései is függnék. A könyvvizsgáló mulasztása nemcsak a szerződéses jogviszonyban, hanem az azon kívüli ún. deliktuális jogviszonyban is jogellenes, ha a kár bekövetkezésében közrehatott. A részvényesek kára a fentiek szerint nem azonosítható a társaság vagyronvesztésével (alaptőke csökkentésével). Nem fosztja meg a részvényest a keresetőségi jogától az a körülmény, hogy károsodásának mértékét befolyásolja a társaság vagyoni vesztesége. Érdemben kell tehát elbírálni, hogy érte-e a hivatkozott jogellenes felróható magatartás folytán saját vagyonában kimutatható értékcsökkenés.

A másodfokú bíróság részítélettel döntött a kereseti kérelem önállóan elbírálható részéről. Önállóan elbírálható minden kártérítési elemre irányuló követelés, így a részvények névértékcsökkenéséből eredő kárigény részítélettel történő elbírálására is jogi lehetősége volt a másodfokú bíróságnak. Ezen kárigénnyel kapcsolatos keresetet érdemben elutasította, míg a konszolidációs kárigénnyel kapcsolatos ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Mivel ez utóbbi körben az ügy érdemében jogerős másodfokú döntés nem született, - a hatályon kívül helyezés jogi jellegén nem változtat, hogy azt formálisan az ítélet tartalmazza -, a felülvizsgálatnak a Pp. 270. §-ának (2) bekezdésében írt törvényi feltételei hiányoztak, így ebben a keretben a Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 273. § (2) bekezdésének a/ pontja alapján hivatalból el kellett utasítania.

A II. r. alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az I. r. felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem nem tekinthető a többi felperes nevében előterjesztettnek. A felperesek között eredetileg valóban nem állt fenn a Pp. 51. §-ának a/ pontja szerinti egységes pertársaság. Azt követően azonban, hogy a II-VII. r. felperesek a követelésüket az I. r. felperesre engedményezték, a per alapjául szolgáló jogviszonyban a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése szerint jogutódlás következett be. A Pp. 62. §-ának (3) bekezdése szerint a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének a helyébe lép, illetőleg a (4) bekezdés értelmében, ha a jogelődöt a perből nem bocsátják el, a jogutód a perben a jogelőd pertársaként vesz részt. A perbeli esetben a II-VII. r. felperesek mint engedményezők csak azért maradtak a perben, mert elbocsátásukhoz valamennyi alperes nem járult hozzá. Minthogy valamennyi felperesi követelés anyagi jogi jogosultja az I. r. felperes lett, a per tárgya értelemszerűen csak egységesen dönthető el, tehát az I. r. felperes perbeli cselekménye, illetve felülvizsgálati kérelme a Pp.

52. §-ának (1) bekezdése szerint kihat a perben csupán eljárásjogi szempontból résztvevő többi felperesre is. Az I. r. felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet ezért valamennyi felperes által előterjesztettnek kell tekinteni.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.371/2006/17. számú részítéletét a felülvizsgálattal érintett részében - a felperesek részvény névérték-csökkenésben megjelölt kárigényét elutasító, illetve helybenhagyó részében a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

Az elbírált rész tekintetében a felperesek felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek az alpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az alperesek felülvizsgálati perköltsége 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint a (6) bekezdése szerint megállapítható ügyvédi munkadíjat foglalja magában. A Legfelsőbb Bíróság a II. és a III. r. alpereseket megillető ügyvédi munkadíjat 39,015.530.000 Ft perértéket figyelembe véve annak 0,1 %-ában határozta meg. A 39,015.530 Ft ügyvédi munkadíjból egy alperesre 13,015.000 Ft esik, amelyhez hozzá kell számítani az ahhoz tartozó 20 %-ot kitevő 2,603.000 Ft ÁFA-t. Ehhez képest a II. és a III. r. alperesek ügyvédi munkadíja fejenként az ÁFA-t is magában foglaló 15,018.000 Ft, az I. r. alperes csatlakozó fellebbezése is alaptalannak bizonyult, így a 15,018.000 Ft-ba be kellett számítani a felperesek javára 7.500.000 Ft munkadíjat, így az I. r. alperes részére a felperesek 15,010.500 Ft felülvizsgálati részperköltséget kötelesek megfizetni. A felperesek fizetési kötelezettsége a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése szerint egyetemleges.

Az I.r. felperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-a alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2008.január 15.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke, Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok
(Prohászka Béláné)